

การใช้ดุลพินิจและความเหมาะสมในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ: กรณีผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานนั้น

เพียงจิต ต้นตัจจรสโรตม¹ กิตติมศักดิ์ เปี้ยยก²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความหมายและลักษณะการใช้ดุลพินิจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐาน เรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น (2) ลักษณะการลงโทษเจ้าพนักงานที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น และ (3) แนวทางในการบังคับใช้กฎหมายและความเหมาะสมของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบ แต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ อันประกอบด้วย การค้นคว้าเอกสารทั้งของไทยและต่างประเทศ การเก็บข้อมูลภาคสนามโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายเพื่อรับฟังความคิดเห็น

ผลการวิจัย พบว่า การรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญานั้น กฎหมายให้อำนาจแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบอย่างกว้างขวาง โดยสามารถปรับใช้กฎหมายให้เหมาะสมและเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีได้ หากเจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานขึ้นนั้นมา และพยานหลักฐาน มีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ มีความสำคัญ และความน่าเชื่อถือ เพื่อทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการกระทำผิด ศาลควรรับฟังพยานหลักฐานขึ้นนั้นมาพิจารณาในคดีหลัก เพื่อเกิดความเป็นธรรม และรวดเร็วแก่ผู้เสียหายในคดีหลัก ทั้งยังพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาได้อีกด้วย ก่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่ายทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีหลัก ทั้งนี้ หากจะมีการลงโทษเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำการอันมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้น ควรแยกการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่นั้นตามกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติความรับผิดชอบละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 หรือการดำเนินการทางวินัย แล้วแต่กรณี

คำสำคัญ: การใช้ดุลพินิจ; การรับฟังพยานหลักฐาน; หลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ

ประเภทบทความ: บทความวิจัย

การอ้างอิง:

เพียงจิต ต้นตัจจรสโรตม และกิตติมศักดิ์ เปี้ยยก. (2565). การใช้ดุลพินิจและความเหมาะสมในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ: กรณีผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานนั้น. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 12(1), 100-113.

¹ อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
21 หมู่ 6 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลศรีษะภู อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000, ประเทศไทย

อีเมลล์: piang_tanti@hotmail.com

² รองผู้กำกับการ 4 กองบังคับการตำรวจสันติบาล 1

The Exercise of Judicial Discretion to Admit Wrongfully Obtained Evidence: A Study of Wrongfully Obtained Evidence Derived by Acting of State Officials

Piangjit Tanticharatwarodom¹ Kittmasak Piayork²

Abstract

The purposes of this research article are to study (1) The meaning and the exercise of judicial discretion when admitting wrongfully obtained evidence derived by state officials (2) The punishment on the state officials who wrongfully obtained such evidence, and (3) The enforcement of the law and the appropriateness of the principle to exclude evidence rightfully occurred, but wrongfully obtained as provided for under the Criminal Procedural Code, Section 226/1, paragraph two.

The results of the research found that the exercise of judicial discretion required by the Criminal Procedural Code allows the court considerable discretion to admit any evidence which has arisen rightfully but has been derived wrongfully by interpreting the law to decide the case as appropriate. The discretion could be broadly exercised and applied on a case by case basis. In case a state official, by wrongful act, obtained the evidence and the evidence is valuable for proof, important and reliable, and in order to listen to the facts of the case, the court should admit such evidence to be considered in the principle case, for fairness and speedy process to the damaged person in the principle case. Yet, the innocence of the suspect could also be proven, resulting in the fairness for both damaged person and the suspect in the main case. Should a punishment be imposed on the official to suppress the wrongful act from obtaining the evidence, a separate punishment should be considered to the official wrongfully perform the duty under the criminal law, the Tortious Liability of Officials Act B.E. 2539 (1996), or disciplinary action, as the case may be.

Keywords: Judicial Discretion; Admissibility of Evidence; Wrongfully Obtained Evidence

Type of Article: Research Article

Cite this article as:

Tanticharatwarodom, P., & Piayork, K. (2022). The exercise of judicial discretion to admit wrongfully obtained evidence: A study of wrongfully obtained evidence derived by acting of state officials. *Ph.D. in Social Sciences Journal*, 12(1), 100-113.

¹ Lecturer, Bachelor of Law Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Phuket Rajabhat University
21 M.6, Thepkrasatri Road, Mueng District, Phuket, 83000, Thailand
Email: piang_tanti@hotmail.com

² Deputy Superintendent 4, Special Branch Division 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การดำเนินคดีในชั้นศาล จะต้องมีการพิสูจน์ข้อเท็จจริงกันด้วยพยานหลักฐาน ไม่ว่าจะพยานวัตถุ พยานเอกสารหรือพยานบุคคล แต่พยานหลักฐานนั้น ต้องเป็นพยานหลักฐานที่มีได้เกิดจากการจริงใจ มีค้ำประกัน สัญญา ชูเชิญ หลอกหลวง หรือโดยมิชอบด้วยประการอื่น เดิมบทตัดพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบของไทยในมาตรา 226 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ใช้คำว่า พยานหลักฐานที่เกิดจากการกระทำที่ไม่ชอบเท่านั้น ไม่ได้ใช้คำว่า ได้มาโดยไม่ชอบ ซึ่งแตกต่างจากหลักกฎหมายสากล ต่อมาบทบัญญัติมาตรา 226/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้วางหลักการห้ามมิให้รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบให้มีความชัดเจน และมีข้อยกเว้นที่ยืดหยุ่น กล่าวคือ เปิดโอกาสให้ศาลได้ใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวได้ โดยพิจารณาว่าหากประโยชน์ต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีมากกว่าผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานระบบงานยุติธรรมทางอาญา หรือสิทธิเสรีภาพของประชาชน ก็ให้ศาลรับฟังพยานหลักฐานนั้นได้ แต่จะต้องพิจารณาปัจจัยอื่นๆ ประกอบกันอีก 4 ปัจจัย ตามมาตรา 226/1 วรรคท้าย (1) - (4) ซึ่งหากนำมาแยกพิจารณาเป็นรายปัจจัย สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ นั่นคือ ตาม (1) และ (2) เป็นการพิจารณาจากคุณค่าในเชิงอำนวยความสะดวกยุติธรรม ส่วน (3) และ (4) พิจารณาจากการกระทำอันมิชอบของเจ้าหน้าที่ จะเห็นได้ว่ากฎหมายให้อำนาจแก่ศาลในการใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบอย่างกว้างขวางในการใช้ดุลพินิจโดยสามารถปรับใช้กฎหมายให้เหมาะสมและเข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นรายกรณีได้ โดยให้ศาลพิจารณาถึงพฤติการณ์

ทั้งปวงแห่งคดี โดยต้องคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาในการใช้ดุลพินิจ หากพิจารณาในส่วนของ มาตรา 226/1 วรรคสอง (4) คือ พิจารณาถึงการถูกลงโทษของเจ้าหน้าที่ที่กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่นั้น ต้องใช้เวลานาน ทั้งหากหน่วยงานต้นสังกัดมีการช่วยเหลือให้ไม่ต้องรับโทษ หรือตัดสิ้นใจที่จะไม่ดำเนินการทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นแล้ว ผู้เสียหายก็แทบจะไม่มีวิธีการอื่นใดที่จะดำเนินการเอาผิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้นั้นได้ แต่หากเจ้าหน้าที่ไม่ถูกดำเนินคดีก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจเกินควรจนทำให้เกิดกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพของประชาชน

ควรมีการศึกษาและวิเคราะห์ในการใช้ดุลพินิจรับฟังพยานหลักฐานในเรื่องผู้กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด ตามมาตรา 226/1 วรรคสอง (4) เพื่อให้สามารถทราบถึงความหมาย ลักษณะการใช้ดุลพินิจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐาน ลักษณะการลงโทษเจ้าพนักงาน ตลอดจนแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายและความเหมาะสมของการบัญญัติข้อยกเว้นให้รับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมายและลักษณะการใช้ดุลพินิจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐาน เรื่องผู้กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น
2. เพื่อศึกษาลักษณะการลงโทษเจ้าพนักงานที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายและความเหมาะสมของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ

อาญามาตรา 226/1 วรรคสอง (4)

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาข้อยกเว้นของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ โดยจะศึกษาเฉพาะกรณีเรื่องผู้กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด ตามมาตรา 226/1 วรรคสอง (4) เท่านั้น และวิเคราะห์ความหมาย รวมถึงแนวทางการใช้ข้อยกเว้นของหลักการดังกล่าว

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบเกี่ยวกับความหมายและลักษณะการใช้ดุลพินิจของศาลในการรับฟังพยานหลักฐานเรื่องผู้กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น
2. สามารถบังคับใช้ลักษณะการลงโทษเจ้าพนักงานที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้น
3. สามารถบังคับใช้กฎหมายและความเหมาะสมของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง (4)

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิด ว่าด้วยทฤษฎีรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

1.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม อยู่บนทางเลือกสองทางกล่าวคือ เลือกที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนทางหนึ่ง กับเลือกที่จะควบคุมอาชญากรรมทางหนึ่งอย่างไรก็ตามในรัฐที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยหรือรัฐสมัยใหม่ปัจจุบันมีแนวโน้มว่า ส่วนมากเลือกใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาประเภทที่จะคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นสำคัญ

1.1.1 ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (crime control model)

เป็นทฤษฎีที่เน้นทางด้านประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมโดยมุ่งที่จะควบคุม ระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นสำคัญ การที่รัฐไม่สามารถที่จะควบคุมและปราบปรามอาชญากรรม หรือการจับกุมอาชญากรรมมาลงโทษตามกฎหมายได้ และจะถูกประชาชนเพ่งเล็งว่าความสงบสุขเรียบร้อยของสังคมสูญสิ้นไป ความไม่เชื่อถือนและไม่เคารพกฎหมายก็จะมากขึ้น ประชาชนถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพ (Jintasa-tean, 2010) ดังนั้น รัฐจะต้องปรับปรุงและเพิ่มพูนประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมที่ดีจะต้องมีสถิติการจับกุมผู้กระทำความผิดเป็นจำนวนมาก และผู้ที่ถูกจับกุมได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่กระทำความผิดจริง การดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการ จะต้องมีความรวดเร็วและเด็ดขาด ทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรม (crime control model) มีความมุ่งหมายเพื่อให้ทุกคนอยู่ในสังคมอย่างสงบสุขโดยมุ่งเน้นการควบคุม ระงับ และปราบปรามอาชญากรรมเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับการจับกุมผู้กระทำความผิดมาลงโทษ ส่วนเรื่องของสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นเรื่องรองลงไป เป็นการให้อำนาจเจ้าพนักงานอย่างเต็มที่ในการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดกฎหมาย โดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัย เป็นการทำงานแบบรวดเร็วและเฉียบขาด

1.1.2 ทฤษฎีความชอบด้วยกฎหมาย (due process model)

ทฤษฎีนี้จะมีแนวความคิดตรงกันข้ามกับทฤษฎีแรก โดยจะเน้นหนักไปทางการให้ความคุ้มครองสิทธิของประชาชนมากกว่าที่จะพยายามป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ยึดกฎหมายเป็นหลัก โดยการดำเนินคดีอาญาจะต้องมีความเป็นธรรมตามรูปแบบ และขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ทฤษฎีนี้ไม่เห็นพ้องด้วยกับการแสวงหาข้อเท็จจริงอย่างเข้มงวดไม่เห็นพ้องด้วยกับการควบคุมอาชญากรรมในขั้นตอนตำรวจและอัยการ แต่เห็นว่าจะต้องจัดให้มีการพิจารณาคดีหรือไต่สวนข้อกล่าวหาของผู้ต้องหาอย่างเป็นทางการ และเปิดเผยในศาลยุติธรรม ในทางปฏิบัติไม่มีประเทศใดที่ใช้หลักการใดหลักการหนึ่งโดยลำพัง หากแต่จะต้องประสานประโยชน์ทั้ง 2 หลักการเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความสมดุล กล่าวคือ แม้รัฐมีหน้าที่ในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมแต่ก็ต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยทั้ง 2 หลักการมีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ เพื่อสร้างความสงบเรียบร้อยในสังคม แต่มีวิธีการที่บรรล่วัตถุประสงค์ต่างกัน ความยุ่งยากที่สุดจึงอยู่ที่จะบัญญัติกฎหมายอย่างไรเพื่อรักษาสมดุลระหว่างเป้าหมายทั้งสองประการนี้ได้

1.2 ทฤษฎีการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

กระบวนการยุติธรรมที่ดีต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและขณะเดียวกันต้องให้ความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้รับรองคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล โดยให้ความคุ้มครองในชีวิต ร่างกาย มิให้มีการทรมาน ทารุณกรรมด้วยวิธีการโหดร้ายหรือไร้มนุษยธรรม การจับ การค้นตัวบุคคล จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นที่กฎหมายบัญญัติ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน การเข้าไป

ในเคหสถาน โดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครองหรือการตรวจค้นเคหสถานจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ หลักสำคัญประการหนึ่งในการรับฟังพยานหลักฐานในคดีอาญา ก็คือ ต้องให้ออกสัจจมาอย่างเต็มที่ในการต่อสู้คดี และต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของจำเลยที่มีอยู่ตามกฎหมายด้วย (Vachanasawas, 2008) เพราะกฎหมายถือว่าตราบไต่ที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลว่าบุคคลใดกระทำความผิดต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์ และต้องปฏิบัติตามเขาตามกฎหมายเช่นเดียวกับสุจริตชนอื่น (Phanruet, 2008) ดังนั้น ในคดีอาญาจึงมีหลักเกณฑ์พิเศษเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานบางประเภท ซึ่งจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อจำเลย หรือเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของจำเลย

2. ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากการกระทำโดยมิชอบของเจ้าพนักงานในการรวบรวมพยานหลักฐาน

ในการรวบรวมข้อมูล เอกสาร และวัตถุต่างๆ ของเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด โดยเจ้าหน้าที่ต้องรวบรวมพยานหลักฐานโดยวิธีการตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งจะละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน แต่หากวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไม่สามารถทำให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน เจ้าพนักงานอาจใช้วิธีการอย่างอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานซึ่งอาจทำให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ (Na Nakorn, 2006)

3. ทฤษฎีและแนวคิดการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ

แนวคิดของหลักกฎหมายเรื่องนี้เกิดขึ้นและพัฒนาไปไกลมากในประเทศที่ใช้ระบบคอมมอนลอว์ (common law) โดยมีแนวคิด 2 ฝ่ายที่ขัดแย้งกันอยู่ (Phakdeethanakul, 2009) กล่าวคือ ฝ่ายแรกมองว่า พยานหลักฐานที่แท้จริงที่มีคุณค่าสามารถ

พิสูจน์ความจริงในคดีได้ควรจะต้องนำมารับฟังเพื่อเป็นประโยชน์ในคดี ไม่ควรตัดทิ้ง เพราะถึงแม้ว่าการแสวงหาได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นจะเกิดจากการกระทำที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายแต่ก็เป็นคนละประเด็นกับการรับฟังพยานหลักฐาน จึงควรพิจารณาแยกออกจากกัน คือ ในส่วนเจ้าหน้าที่ผู้กระทำผิดหรือกระทำมิชอบในการแสวงหารวบรวมพยานหลักฐานก็ควรจะแยกไปดำเนินการทางวินัยหรือทางกฎหมายอาญา หรือกฎหมายละเมิดกับเจ้าหน้าที่เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหาก ไม่ควรนำเอาการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่มาทำให้การวินิจฉัยข้อเท็จจริงในคดีต้องผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง ซึ่งแสดงได้อย่างชัดเจนโดยพยานหลักฐานชั้นนั้นอยู่แล้ว แนวความคิดฝ่ายนี้จึงเห็นไปในทางที่ไม่ให้มิบตัดพยานหลักฐานบพนี้

ในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า ถึงแม้พยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบจะเป็นพยานหลัก

ฐานที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงในคดีได้ก็ตาม แต่การที่เจ้าพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ไปแสวงหาพยานหลักฐานมาด้วยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่เป็นหลักพื้นฐานของสังคมนั้น ก็ทำให้การรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวนี้จะกลายเป็นการไปส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่นิยมที่จะใช้วิธีการนอกกฎหมายหรือผิดกฎหมายมากขึ้น (Sorsrisakorn, 1996) ผลเสียย่อมเกิดแก่สังคมมากยิ่งขึ้นกว่าที่จะเกิดผลเสียในคดีโดยการตัดพยานหลักฐานชั้นนี้ไป เพราะฉะนั้นแนวคิดในทางที่สองนี้จึงมองในแง่ที่ว่าเพื่อที่จะป้องปรามยับยั้ง (deter) ไม่ให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจรัฐไปในทางที่ไม่ชอบเพื่อแสวงหาพยานหลักฐาน จึงให้ตัดพยานหลักฐานเหล่านั้นเสีย (Vachanasawas, 1978) แม้จะเสียประโยชน์ในคดี แต่ก็จะได้ประโยชน์ในภาพรวมของระบบงานยุติธรรมทางอาญาของประเทศ

กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

- แนวคิดที่ว่าด้วยทฤษฎีรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ทฤษฎีการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจากการกระทำโดยมิชอบของเจ้าพนักงานในการรวบรวมพยานหลักฐาน
- ทฤษฎีและแนวคิดการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ
- ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง (4)

การใช้ดุลพินิจและความเหมาะสมในการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ: กรณีผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานนั้น

ภาพ 1 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร

1.1 วิธีการศึกษาค้นคว้า โดยการศึกษาโดยค้นคว้าจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ ตำรากฎหมายกฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็น

หลักการทางอาชญาวิทยา รายงานการประชุมของหน่วยงานองค์กรที่เกี่ยวข้อง ค้นคว้าหาข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ คำพิพากษาทั้งในส่วนของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมทั้งข้อมูลทางสถิติคดีที่เกิดขึ้น สถิติผลการดำเนินคดี สถิติการดำเนินคดีที่ประสบผลสำเร็จ

และผลกระทบที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างฐานความรู้ในการวิเคราะห์ เปรียบเทียบ และประมวลผล

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้บูรณาการข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและค้นคว้าเอกสารทางวิชาการต่างๆโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเปรียบเทียบตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปเป็นประเด็นสำคัญๆ

2. การวิจัยภาคสนาม

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-dept interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องและมีความสำคัญต่อการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นทุกแง่มุม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาที่มาและลักษณะของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มา เนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ ลักษณะการลงโทษเจ้าพนักงาน และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนากฎหมายแนวทางในการบังคับใช้กฎหมายและความเหมาะสมของหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดยมิชอบ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า การให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยการกระทำที่มิชอบ หรือเป็นพยานหลักฐานที่ได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบ เมื่อพิจารณาจากกรณีเรื่องที่ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด มีแนวคิดว่า ไม่ควรนำเรื่องที่ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด มาใช้ในการพิจารณา เพื่อรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยการกระทำที่มิชอบ เนื่องจากในการแสวงหาพยานหลักฐานของ

เจ้าหน้าที่นั้น หากเจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานขึ้นนั้นมา และพยานหลักฐานมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ มีความสำคัญ และความน่าเชื่อถือและศาลควรรับฟังพยานหลักฐานขึ้นนั้นมาพิจารณาในคดีหลัก จะได้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้เสียหายในคดีหลัก และคดีหลักจะมีการพิจารณาด้วยความรวดเร็ว และเป็นธรรม โดยถือว่าพยานหลักฐานทุกชิ้นมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ให้ทราบเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการกระทำผิด หรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา และเกิดความเป็นธรรมทั้งสองฝ่ายทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีหลัก (Singhanart, 2009) หากจะมีการลงโทษเจ้าหน้าที่เพื่อเป็นการยับยั้งการกระทำการอันมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้น กฎหมายมีการกำหนดโทษผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมาทั้งการลงโทษเจ้าพนักงานที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานมานั้น สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 กรณี คือ

1. ประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ เจ้าพนักงานอาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เหล่านี้เป็นต้น ในความผิดบางฐานเป็นความผิดต่อแผ่นดิน ส่วนบางฐานเป็นความผิดต่อส่วนตัว ในกรณีที่เป็นความผิดต่อส่วนตัว ผู้เสียหายจากการกระทำที่มิชอบของเจ้าหน้าที่ต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในส่วนความผิดต่อแผ่นดินนั้น โดยหลัก ผู้เสียหายไม่จำเป็นต้องร้องทุกข์เพราะเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำการดำเนินคดีแต่ในทางปฏิบัติก็พบว่า ผู้เสียหายต้องมาทำการร้องทุกข์หรือมีบุคคลอื่นมาทำการกล่าวโทษเสียก่อน เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงดำเนินคดีให้ อย่่างไรก็ดี เมื่อเป็นผู้เสียหายแล้ว ก็มีสิทธิในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญา หรือในกรณีพนักงานอัยการเป็นโจทก์ก็สามารถขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการได้

2. พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 ที่วางหลักให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำของเจ้าหน้าที่หน่วยงานนั้นเป็นจำเลยและเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ แต่ห้ามมิให้ฟ้องเจ้าหน้าที่รัฐผู้นั้นเป็นจำเลย (Sawaengsak, 2003) แต่เมื่อพิจารณาเจตนาและความร้ายแรงแล้ว หากมีเจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หน่วยงานนั้นก็สามารถเรียกให้ผู้กระทำผิดโดยเจตนาหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงชดเชยค่าสินไหมทดแทนคืนให้กับหน่วยงานนั้นถือเป็นการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำการโดยมิชอบ

3. การดำเนินการทางวินัย (Saendee, 2004) มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องคือ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 กฎ ก.ตร. พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนที่เกี่ยวข้องกับตำรวจ ซึ่งหากมีการทำผิดวินัย และถูกตั้งคณะกรรมการสืบสวนสอบสวนทางวินัยก็จะมีผลต่อหน้าที่การงานที่เป็นอยู่ ทั้งนี้ระดับการลงโทษก็ขึ้นอยู่กับพฤติการณ์ที่กระทำ ว่ามีความร้ายแรง หรือเสียหายมากน้อยเพียงใด (Charoenboon, 2006)

เมื่อมีการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำการโดยมิชอบแล้วถือว่าได้มีการเยียวยาการกระทำอันไม่ชอบไปแล้ว แต่หากนำกรณีเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ ยังมีปัญหาว่า การได้รับการลงโทษต้องได้รับการลงโทษแล้วจริงๆ หรืออยู่ในระหว่างการรับโทษ หรือคดีที่ได้รับโทษต้องถึงที่สุดหรือไม่ การลงโทษต้องมีการลงโทษเพียงใดเช่นทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางวินัย อีกทั้งในทางปฏิบัติไม่สามารถดำเนินคดีหรือลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำการโดยมิชอบได้จริง ทำให้ไม่เป็นการยับยั้งการกระทำโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ได้

การอภิปรายผล

การไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ผู้กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง (4)

วิเคราะห์ความหมายและลักษณะของผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานมานั้น ต้องได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่

ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้น ต้องได้รับการลงโทษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง(4) หมายความว่าต้องได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่ เพราะในบางกรณี อาจกำลังจะถูกดำเนินคดี หรือบางกรณีอาจอยู่ในระหว่างการดำเนินคดีแล้วในที่สุดก็มีการยุติการดำเนินการไป หรือถูกดำเนินการทางวินัย จะถือว่าเป็นการที่ได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่ ในประเด็นนี้กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ชัดเจน และยังไม่มีความแน่ชัดที่ปฏิบัติมาก่อน ซึ่งหลักการรับฟังพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคสอง(4) ให้ศาลใช้ดุลยพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เจ้าหน้าที่ไปกระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานนั้นมาโดยศาลต้องใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาถึงการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำโดยมิชอบ

หากพิจารณาถึงลักษณะการลงโทษเจ้าหน้าที่ผู้กระทำการโดยมิชอบแล้วได้มาซึ่งพยานหลักฐานตามกฎหมายไทยนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 กรณี คือ (1) การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา (2) เรียกค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และ (3) ลงโทษทางวินัย ซึ่งจะแยกพิจารณาถึงรายละเอียด ปัญหาของแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

1. การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา

เจ้าหน้าที่ผู้กระทำการโดยมิชอบอาจถูกฟ้องต่อ

ศาลในข้อหา หรือฐานความผิดตามที่ตนได้กระทำ เช่น หากไปจับผู้ต้องหาในบ้านโดยไม่มีหมายจับและหมายค้น ก็อาจถูกตั้งข้อหาบุกรุกในเคหสถาน หากเป็นในเวลากลางวันก็เป็นเหตุเพิ่มโทษ หากข้อมผู้ต้องหาเพื่อให้สารภาพและบอกที่ซ่อนของพยานหลักฐานก็อาจถูกตั้งข้อหาทำร้ายร่างกายผู้อื่น หากได้รับอันตรายสาหัสก็จะต้องตั้งข้อหาทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายสาหัสแล้วแต่กรณี รวมไปถึงความผิดต่อเสรีภาพ เช่น การหน่วงเหนี่ยวกักขัง ดังนี้ เป็นต้น อีกทั้งการปฏิบัติการข้างต้นเป็นการกระทำที่อยู่ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ด้วยแล้ว ก็อาจถูกฟ้องในข้อหา เป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบตามมาตรา 157 แต่สิ่งที่เป็นปัญหาในกรณีการฟ้องร้องทางอาญานั้น คือ พยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดของเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่อยู่ที่ตัวเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่มักให้การช่วยเหลือสนับสนุนกัน ฝ่ายผู้ถูกกระทำมักไม่มีพยานหลักฐานใดในการเอาผิดเจ้าหน้าที่รัฐได้ ยกตัวอย่างเช่น หากเจ้าหน้าที่นำตัวผู้กระทำผิดไปสถานที่อื่นที่มีใช้สถานีตำรวจ เช่น เซฟเฮาส์แล้วทำการข้อมผู้ต้องหา บุคคลที่อยู่ในเหตุการณ์ก็ล้วนแล้วแต่เป็นเจ้าพนักงานด้วยกันทั้งสิ้น หากจะมาให้การเป็นพยานในชั้นศาลก็ย่อมต้องให้การสอดคล้องไปในทางเดียวกัน เช่น อาจให้การในชั้นศาลว่าบาดแผลดังกล่าวเกิดขึ้นในระหว่างผู้ต้องหาอยู่ในห้องขัง แล้วเกิดการทะเลาะวิวาทกับผู้ต้องหารายอื่น ส่วนพยานของฝ่ายผู้ถูกกระทำไม่มีผู้ใดเลย นอกจากตัวผู้ถูกกระทำเอง หรือหากมี ซึ่งก็มักเป็นประชาชน ก็อาจไม่ยอมให้การเป็นพยานเพราะเกรงกลัวอิทธิพล หรืออาจถูกข่มขู่จากเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งคนเหล่านี้ก็มักเลือกความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตนก่อนที่จะเลือกให้การเป็นพยาน ดังนั้น พยานฝ่ายผู้เสียหายก็อาจจะไม่มีแต่ผู้เสียหายเท่านั้น ซึ่งก็ไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะให้ศาลเชื่อได้ว่าเจ้าหน้าที่ได้กระทำจริง หรือในกรณีการบุกรุกการจับโดยไม่มีหมายจับ การค้นโดยไม่มีหมายค้น เป็น

เรื่องที่ต้องพิสูจน์เรื่องเจตนาให้ชัดเจน เช่น ความผิดฐานบุกรุก ก็ต้องพิสูจน์เจตนาให้ได้ว่าผู้กระทำมีเจตนาเข้าไปรบกวนการครอบครองโดยปกติสุขของเจ้าของ หรือการฟ้องในเจ้าหน้าที่รับผิดฐานเจ้าพนักงานปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามมาตรา 157 ก็ต้องพิสูจน์เจตนาพิเศษ เช่น เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใด หรือโดยทุจริต ซึ่งเจ้าพนักงานก็มักจะอ้างว่า ไม่ได้กระทำเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือไม่มีเจตนาทุจริต เพราะเป็นการกระทำภายในอำนาจหน้าที่เพื่อแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน จึงเป็นการกระทำไม่ครบองค์ประกอบความผิด ส่วนเรื่องการจับหรือการค้นโดยไม่ชอบเจ้าหน้าที่ตำรวจก็มักอ้างว่าตนไม่มีเจตนาเป็นข้อแก้ตัวอยู่เสมอ

2. การลงโทษตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539

เมื่อเจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบแสวงหามา ซึ่งพยานหลักฐานนอกจากเป็นความผิดอาญาอยู่ในตัวแล้ว ยังเป็นการกระทำละเมิดอีกด้วย แต่เนื่องจากการกระทำดังกล่าว เกิดขึ้นในขณะที่กำลังปฏิบัติหน้าที่ จึงไม่สามารถนำหลักเรื่องละเมิดตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับได้ หากแต่จะต้องนำพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 มาใช้บังคับซึ่งเหตุผลของการบัญญัติพระราชบัญญัติดังกล่าว ก็เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่กระทำการบางประการในหน้าที่แล้วก่อความเสียหายแก่หน่วยงานนั้นหรือต่อเอกชน ซึ่งตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้วางหลักว่า หน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อผู้เสียหายในผลแห่งการละเมิดของเจ้าหน้าที่ของตนที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกฎหมายได้บัญญัติไว้ชัดเจนว่า ผู้เสียหายสามารถฟ้องหน่วยงานของเจ้าหน้าที่นั้นได้โดยตรง แต่จะฟ้องเจ้าหน้าที่ไม่ได้ หมายความว่า จะฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ไม่ได้ แต่จะต้องฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เป็น
หน่วยงานต้นสังกัดแทน

แต่หากศาลพิจารณาคดีการกระทำการอันมิ
ชอบของเจ้าหน้าที่แล้วแต่ต้องมาพิจารณาอีกครั้งว่า
จะรับฟังพยานหลักฐานนั้นหรือไม่ ผลร้ายที่สุดก็ยอม
อยู่ที่คดีหลัก เพราะผู้เสียหายในคดีหลักยังไม่ได้รับการ
เยียวยาใดๆ ทั้งสิ้น ต้องรอเวลาศาลพิพากษา ซึ่งก็มัก
จะใช้เวลานานโดยที่การที่เจ้าหน้าที่ไปกระทำการโดย
มิชอบจนได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นมิใช่ความผิดของ
ตนเลย แต่ตนกลับต้องรอให้ศาลพิพากษาคดีเสียก่อน
แม้ศาลในกรณีละเมิดพิพากษาแล้ว ศาลในคดีหลักก็
ต้องมาพิจารณาว่าตนจะใช้พยานหลักฐานดังกล่าวหรือไม่
อย่างไร หากนำมาใช้ พยานหลักฐานอื่นๆ อาจถูก
ทำลาย หรือพยานบุคคลอาจลืมสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วก็
ได้ เป็นต้น

3. การลงโทษทางวินัย

วินัย เป็นเครื่องมือในควบคุมความเป็นระเบียบ
ความประพฤติ สำหรับข้าราชการนั้น ก็มีวินัยที่ต้อง
ยึดถือปฏิบัติเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย กระทำตน
ให้เหมาะสมต่อหน้าที่ราชการ ซึ่งทางราชการมุ่งหมาย
ให้เป็นผู้รักษากฎหมายของประเทศ เพื่อให้มีความ
สงบและเกิดประโยชน์แก่ประชาชน ทางสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจในอดีต) จึงได้กำหนด
หลักเกณฑ์ในการปฏิบัติตนไว้ ดังที่ปรากฏในพระราช
บัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 โดยจะต้องพิจารณา
ประกอบกับกฎ ก.ตร. และพระราชบัญญัติ ระเบียบ
ข้าราชการพลเรือนด้วย ซึ่งแบ่งการกระทำผิดวินัย
ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือวินัยอย่างร้ายแรง และ
วินัยอย่างไม่ร้ายแรง โดยมีการกำหนดโทษทางวินัย
ข้าราชการตำรวจมี 7 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ทัณฑกรรม
- (3) กักยาม
- (4) กักขัง

(5) ตัดเงินเดือน

(6) ปลดออก

(7) ไล่ออก

หลักการตามพระราชบัญญัติดังกล่าว คือ เมื่อมี
การกล่าวหาว่าข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัย หรือ
กรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจกระทำผิดวินัย
หากพบว่าไม่มีมูลก็ให้สั่งยุติเรื่อง แต่หากพบว่า
มีมูลกระทำผิดวินัยก็ให้ดำเนินการต่อไป ระยะเวลาทั้ง
สิ้นนับตั้งแต่การตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง
คณะกรรมการสอบสวนจนกระทั่งการมีคำสั่ง เมื่อมี
คำสั่งออกมาก็มีการอุทธรณ์จนกระทั่งฟังผลของการ
อุทธรณ์ใช้เวลานานเป็นอย่างมาก สองปีเป็นอย่างน้อย
ประกอบกับคณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมานั้นก็เป็นบุคลากร
ภายในหน่วยงาน และมักเป็นเจ้าหน้าที่ในสถานีตำรวจ
เดียวกัน ผลของการสืบสวนสอบสวนในเบื้องต้นก็มักชี้
ไปในทางที่ว่าเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่มีมูลความผิด จึงสั่งยุติ
การดำเนินการ เพราะเจ้าหน้าที่มักให้การช่วยเหลือ
พรรคพวกของตน เหล่านี้เป็นต้นมีปัญหาตามมาอีก
ว่า หากมีการสั่งยุติการดำเนินการทางวินัย ศาลจะนำ
พยานหลักฐานนั้นมาพิจารณาประกอบเป็นปัจจัยเพื่อ
รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้หรือไม่ เพียงใด

นอกจากนี้ มีระดับการลงทัณฑ์ (โทษ) ข้าราชการ
ตำรวจ (แนบท้ายหนังสือ ตร. ที่ 0522.41/7366 ลง 6
มิ.ย.38) ได้กำหนดความผิดและลำดับทัณฑ์ เช่น การ
ทุจริตต่อหน้าที่ให้ไล่ออก ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกัน
ในคราวเดียวกันเกินกว่า 15 วันโดยไม่มีเหตุอันควรให้
ไล่ออก ความผิดในกรณีอื่นๆ เช่น ดูหมิ่นเหยียดหยาม
กดขี่ ข่มเหงประชาชนผู้มาติดต่อราชการ ความผิด
เกี่ยวกับการสอบ ความผิดเกี่ยวกับการพนัน ความผิด
เกี่ยวกับสุรา ความผิดเกี่ยวกับอาวุธปืน ความผิดเกี่ยวกับ
รถยนต์ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินของทางราชการ
ความผิดเกี่ยวกับผู้ต้องหาหลบหนี ความผิดเกี่ยวกับการ
ปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ความผิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์
ฉันทู้สาว ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ความผิดเกี่ยวกับ

กับอาคารบ้านพักของทางราชการ เป็นต้น

เมื่อนำมาพิจารณาถึงกรณีตามมาตรา 226/1 วรรคสอง (4) แล้วก็มีประเด็น เช่น ตามพระราชบัญญัติให้ถือว่าผู้นั้นมิได้ถูกลงโทษ หรือลงทัณฑ์ทางวินัยในกรณีนั้นๆ หากเป็นเช่นนั้น จะถือได้หรือไม่ว่าได้รับการลงโทษทางวินัยแล้ว แล้วศาลจะนำมาพิจารณาเป็นปัจจัยเพื่อประกอบเป็นดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานได้หรือไม่ ในกรณีนี้ผู้เขียนเห็นว่า การได้รับการลงโทษหรือไม่ สมควรดูที่ความเป็นจริงเป็นหลัก กล่าวคือ เป็นการได้รับการลงโทษแล้วจริงๆ แต่ตามพระราชบัญญัติดังกล่าวเพียงแต่เป็นการถือว่าผู้นั้นมิได้ถูกลงโทษมาก่อน ซึ่งจะเป็นผลดีแก่ผู้นั้นในแง่ที่ว่าไม่มีประวัติต่างพร้อย สามารถสมัครเข้าทำงานได้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้คนเหล่านั้นกลับเข้าสู่สังคมอีกครั้งหนึ่ง มิใช่เป็นตราบาปที่ติดตัวไปตลอดชีวิตเท่านั้น แต่ตามความเป็นจริงก็ยิ่งถือว่าบุคคลผู้นั้นเคยได้รับโทษมาก่อน และตามคำพิพากษาที่ได้ยกมาข้างต้น ก็เป็นที่ชัดเจนแล้วว่าผลจากพระราชบัญญัติ ไม่อาจทำให้ผู้นั้นขอให้ตนกลับเข้ามารับราชการได้อีก แต่ก็ เป็นปัญหาในระยะยาวอีกว่า หากผู้นั้นเคยกระทำการละเมิดกฎหมายร้ายแรงมาก่อน แล้วต่อมาได้กลับเข้ามารับราชการเป็นข้าราชการตำรวจอีก ก็มีความเสี่ยงว่าจะมีโอกาสกลับมาก่อการกระทำเช่นเดิมอีกหรือไม่ กล่าวโดยสรุป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า หากข้าราชการผู้นั้นได้รับการลงโทษทางวินัยไปแล้ว แม้ต่อมาจะมีพระราชบัญญัติล้างมลทินฯ ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับโทษมาก่อน แต่ก็ให้โอกาสศาลในการใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานได้

กล่าวโดยสรุป ปัญหาเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226/1 วรรคท้าย(4) ต้องได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้รับการลงโทษแล้วหรือกำลังได้รับโทษอยู่ เพราะหากตีความรวมไปถึง

เจ้าหน้าที่จะถูกดำเนินคดี หรืออยู่ในระหว่างการถูกดำเนินคดี แล้วต่อมาภายหลัง มีการยุติเรื่องดังกล่าว ผลก็เท่ากับไม่ได้มีการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิด และไม่มีหลักประกันให้ศาลในคดีหลักเชื่อได้ว่าจะมีการลงโทษผู้นั้นจริง หรือหากผู้นั้นมิได้กระทำการอันมิชอบก็ควรมีคำพิพากษา คำสั่งออกมาเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตนออกมาเสียก่อน หากศาลยอมรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวไป ก็เท่ากับเป็นการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่กระทำการโดยมิชอบเพื่อได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั่นเอง หรือกล่าวได้ว่าเป็นการยินยอมให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการละเมิดกฎหมายได้โดยไม่มีหลักประกันคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

วิเคราะห์ความหมายและลักษณะของผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานมานั้น ต้องได้รับการลงโทษคดีต้องถึงที่สุดหรือไม่

การลงโทษคดีถึงที่สุด หมายความว่าคดีทุกอย่างไม่ว่าทางอาญา ทางแพ่งหรือทางวินัยมีการตัดสินหรือมีคำพิพากษาหรือคำสั่งตามกฎหมายแล้ว และไม่มีการยื่นอุทธรณ์อีกต่อไป

ผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานมานั้น คดีต้องถึงที่สุดหรือไม่ ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินคดีอาญา การฟ้องร้องทางแพ่ง หรือการลงโทษทางวินัย เช่น ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าเจ้าพนักงานมีความผิด แต่เจ้าพนักงานยังอุทธรณ์คำพิพากษาอยู่ ดังนั้นจะถือว่าได้รับโทษแล้วหรือไม่ หรือกรณีศาลชั้นต้นพิพากษาว่าเจ้าพนักงานมิได้กระทำความผิดคดีอยู่ในระหว่างการอุทธรณ์ จะถือว่าผู้กระทำการโดยมิชอบได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่ หรือกรณีที่ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องแต่ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่าจำเลยกระทำความผิด แล้วคดีอยู่ในระหว่างฎีกา จะถือว่าผู้กระทำการโดยมิชอบได้รับการลงโทษแล้วหรือไม่ จะให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานได้หรือไม่ เพียงไร

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การได้รับการลงโทษไม่จำเป็นต้องรอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุด แต่

เพียงมีคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลใดศาลหนึ่งพิพากษา ลงโทษก็เพียงพอแล้วหรือมีการลงโทษทางวินัย หรือ ศาลมีคำสั่งให้ชำระค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหาย แม้ ต่อมาในภายหลังศาลจะยกฟ้องเพราะว่าการกระทำ ดังกล่าวไม่เป็นความผิด ก็ต้องถือว่า ศาลได้ให้ความ กระจ่างชัดในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วว่าการกระทำนั้น ไม่เป็นความผิด เมื่อศาลได้ให้เหตุผลที่เพียงพอสำหรับการ ลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำการโดยมิชอบแล้วศาล ก็ควรนำปัจจัยนี้มาประกอบการใช้ดุลพินิจเพื่อรับฟัง พยานหลักฐานได้

วิเคราะห์ข้อพิจารณากรณีการกระทำโดยมิชอบ ของเจ้าหน้าที่อื่นทำให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั้นควร รับฟังหรือไม่รับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบใน กฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ

กฎหมายเกี่ยวกับการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิด ขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยมิชอบไม่ว่าประเทศใด ไม่มีการ บัญญัติไว้ตายตัว กฎหมายจะบัญญัติในลักษณะยืดหยุ่น เพื่อรักษาสมดุลระหว่างอำนาจรัฐในการนำตัวผู้กระทำ ผิดมาลงโทษตามกฎหมายตามแนวความคิดทฤษฎี ควบคุมอาชญากรรม (crime control model) และ หลักการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตามแนว ความคิดทฤษฎีความชอบด้วยกฎหมาย (due process model)

ประเทศไทยได้วางหลักการรับฟังพยานหลักฐาน ที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาเนื่องจากการกระทำโดย มิชอบหรือได้มาโดยอาศัยข้อมูลที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดย มิชอบไว้ในมาตรา 226/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญา โดยหลักแล้วห้ามมิให้รับฟังพยาน หลักฐานนั้น แต่มีข้อยกเว้นให้รับฟังพยานหลักฐานนั้น ได้หากเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการยุติธรรมมากกว่า ผลเสียอันเกิดจากผลกระทบต่อมาตรฐานของระบบ งานยุติธรรมโดยให้ศาลใช้ดุลพินิจโดยนำปัจจัยต่างๆ เข้ามาพิจารณารวมทั้งผู้ที่กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุ ให้ได้พยานหลักฐานนั้นมาได้รับการลงโทษหรือไม่ กรณี

ผู้กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานนั้น มาได้รับการลงโทษหรือไม่

กฎหมายของประเทศอังกฤษไม่นำมาพิจารณา ในการใช้ดุลพินิจรับฟังหรือไม่รับฟังพยานหลักฐาน เพราะ กฎหมายของประเทศอังกฤษถือว่าพยานหลัก ฐานที่มีคุณค่าสามารถพิสูจน์ความจริงได้นั้นต้องรับฟัง เพื่อเป็นประโยชน์ในคดี หากเจ้าหน้าที่ได้มาเนื่องจาก การกระทำโดยมิชอบ ไม่ถูกต้องตามกฎหมายก็เป็น คนละประเด็นกับการรับฟังพยานหลักฐานที่มีคุณค่า ในการทำให้ทราบข้อเท็จจริงแห่งคดี หากเจ้าหน้าที่ ใช้วิธีการอันมิชอบแสวงหาพยานหลักฐานมานั้น ก็ ต้องแยกไปดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ไม่ว่า ทางอาญา ทางแพ่งหรือทางวินัยแล้วแต่กรณี โดยกฎหมายของ ประเทศอังกฤษจะเน้นเหตุผลในเรื่องของความยุติธรรม ในกระบวนการพิจารณาและความน่าเชื่อถือของพยาน หลักฐานเป็นสำคัญ

สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตเรีย นิวซีแลนด์และประเทศไทยนั้น ได้นำหลักเกณฑ์กรณี ผู้กระทำการโดยมิชอบเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐาน นั้นมาได้รับการลงโทษหรือไม่ มาให้ศาลใช้ดุลพินิจ ในการรับฟังพยานหลักฐานโดยศาลจะรับฟังหรือไม่ รับฟังพยานหลักฐานนั้นก็ไม่ได้ และยังมีมาตรการอื่นใน การลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐอีก ไม่ว่าจะเป็นการฟ้องร้อง ทางอาญา การฟ้องร้องทางแพ่ง หรือการลงโทษทาง วินัย โดยหากเจ้าหน้าที่ที่กระทำการโดยมิชอบนั้นได้ ถูกดำเนินคดี หรือถูกลงโทษทางใดทางหนึ่งแล้ว ก็ ถือว่าได้มีการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และ มีการเยียวยาการกระทำโดยมิชอบของเจ้าหน้าที่แล้ว ไม่จำเป็นที่ศาลจะตัดพยานหลักฐานนั้น อันเป็นการ ลงโทษรัฐอีก เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐถูกลงโทษไปแล้ว ก็ไม่ ต้องใช้มาตรการไม่รับฟังพยานหลักฐานนั้น แต่หาก พิจารณาถึงคุณค่าเชิงพิสูจน์ของพยานหลักฐาน ความ ร้ายแรงแห่งคดี หากเจ้าหน้าที่ใช้วิธีการที่รุนแรงมาก เกินไป ศาลก็ควรใช้มาตรการไม่รับฟังพยานหลักฐาน

นั้น ซึ่งต้องพิจารณาเป็นรายคดีไป

วิเคราะห์ความหมายกรณีผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นเหมาะสมและควรเป็นข้อยกเว้นเพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยวิธีการอันมิชอบตามมาตรา 226/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่

หลักการให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยการกระทำที่มิชอบเมื่อพิจารณาจากกรณีเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด เห็นว่าในการแสวงหาพยานหลักฐานของเจ้าหน้าที่ที่ได้มาโดยมิชอบนั้นหากศาลนำมาเพื่อพิจารณาประกอบการรับฟังพยานหลักฐานขึ้นนั้น ก็จะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ข้อดี คือเป็นการยับยั้งการกระทำการอันมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานขึ้นนั้น และเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญกำหนด แต่ก็มีผลเสีย คือ หากพยานหลักฐานขึ้นนั้นเป็นพยานหลักฐานสำคัญมีคุณค่าในเชิงพิสูจน์ คดีมีความร้ายแรง หากเจ้าหน้าที่กระทำการอันมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานขึ้นนั้นมา และเจ้าหน้าที่มิได้ถูกลงโทษศาลก็ตัดพยานหลักฐานนั้นทิ้งไป ผลเสียก็จะเกิดกับผู้เสียหายในคดีหลัก และทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษและผู้กระทำความผิดยังอยู่ระหว่างการดำเนินคดีจนกว่าจะทราบว่าศาลจะรับฟังพยานหลักฐานขึ้นนั้นหรือไม่ ซึ่งใช้เวลานาน ผู้วิจัยเห็นว่าในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยการกระทำที่มิชอบเนื่องจากการกระทำของเจ้าหน้าที่นั้น ไม่ควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณา รับฟังพยานหลักฐานเนื่องจากยังมีปัญหาอีกมากมาย และผลเสียที่เกิดขึ้นเกิดกับคดีหลักโดยผลเสียเกิดทั้งผู้เสียหายและผู้ต้องหา โดยผู้เสียหายทำให้คดีไม่มีพยานหลักฐานขึ้นนั้นส่วนผู้ต้องหาหวังถือว่าอยู่ระหว่างการดำเนินคดีจนกว่าจะทราบว่าศาลจะรับฟังพยาน

หลักฐานขึ้นนั้นหรือไม่ ประกอบกับหากเจ้าหน้าที่กระทำการอันมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานมีผลกระทบต่อผู้ต้องหา ก็สามารถมีการฟ้องทางอาญา ทางแพ่งและดำเนินการทางวินัยได้ถือว่าเป็นการลงโทษเจ้าหน้าที่ที่กระทำการอันมิชอบโดยตรง หากศาลลงโทษเจ้าหน้าที่โดยไม่รับฟังพยานหลักฐานขึ้นนั้น ผลเสียเกิดกับผู้เสียหายในคดีหลักจึงเห็นว่าเป็นการไม่ถูกต้องจึงไม่ควรนำเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใดมาใช้ในการพิจารณาเพื่อรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยการกระทำที่มิชอบ

ข้อเสนอแนะ

1. กรณีเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่เพียงใด ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยชอบแต่ได้มาโดยวิธีการอันมิชอบตามมาตรา 226/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เหตุเพราะกรณีดังกล่าวยังไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม แม้สามารถทำได้ก็ใช้เวลานาน และเกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมายดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนี้แล้ว อีกทั้งยังไม่มี ความชัดเจนในการตีความถึงความหมายของปัจจัยดังกล่าว ขึ้นอยู่กับผู้ใช้กฎหมายที่จะตีความซึ่งก็มีความเห็นที่แตกต่างกันออกไป

2. หากจะมีการนำกรณีเรื่องผู้ที่กระทำการโดยมิชอบอันเป็นเหตุให้ได้พยานหลักฐานมานั้นได้รับการลงโทษหรือไม่ เห็นว่า ควรเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้รับการลงโทษแล้ว หรือกำลังได้รับโทษอยู่ เพราะหากตีความรวมไปถึงเจ้าหน้าที่จะถูกดำเนินคดี หรืออยู่ในระหว่างการถูกดำเนินคดี แล้วต่อมาภายหลัง มีการยุติเรื่องดังกล่าว ผลก็เท่ากับไม่ได้มีการลงโทษเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำความผิด และไม่มีหลักประกันให้ศาลในคดีหลักเชื่อได้ว่าจะมีการลงโทษผู้นั้นจริง หรือหาก

ผู้นั้นมิได้กระทำการอันมิชอบก็ควรมีคำพิพากษา คำสั่งออกมาเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ของตนออกมาเสียก่อน หากศาลยอมรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวไป ก็เท่ากับเป็นการสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่กระทำการโดย

มิชอบเพื่อได้มาซึ่งพยานหลักฐานนั่นเอง หรือกล่าวได้ว่าเป็นการยินยอมให้เจ้าหน้าที่รัฐกระทำการละเมิดกฎหมายได้โดยไม่มีหลักประกันคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

References

- Charoenboon, K. (2006). *Guide of disciplinary investigation, National Police Act B. C. 2547*. 21 Century. [In Thai]
- Jintasatean, C. (2010). *The exception of exclusionary rule on improperly obtained evidence under section 226/1 of Thai criminal procedure code*. Master's Thesis of Law, Thammasat University. [In Thai]
- Na Nakorn, K. (2006). *Criminal procedure law* (7th ed.). Winyuchon. [In Thai]
- Phakdeethanakul, C. (2009). *Description of evidence law* (4th ed.). Jirarat Printing. [In Thai]
- Phanruet, T. (2008). *Hearing of evidence in a criminal case*. Winyuchon. [In Thai]
- Saendee, P. (2004). *Serious discipline offense of police officers*. Institute for Justice Research and Development Office of Justice Affairs. [In Thai]
- Sawaengsak, C. (2003). *Description of officers liability for abuse* (4th ed.). Winyuchon. [In Thai]
- Singhanart, T. (2009). *Description of evidence in civil laws and criminal laws*. Krung Siam. [In Thai]
- Sorsrisakorn, M. (1996). *Hearing of evidences from wrongfully obtained: A case study of witness evidence and documentary evidence*. Master's Thesis of Laws, Thammasat University. [In Thai]
- Vachanasawas, K. (1977). Principles of objections to hearing material evidence, documentary evidence acquired by illegally searching and confiscating in U.S.A. *Law Journal*, 9(3), 120-136. [In Thai]
- Vachanasawas, K. (2008). *Juridical explanations on the criminal procedure on prosecution in the pre-consideration process* (6th ed.). Jirarat Printing. [In Thai]